

Krystyna Szczechowicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu I instancji na tle zmian kodeksu postępowania karnego

Wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku ma szczególne znaczenie w procesie karnym, otwiera bowiem drogę do zaskarżenia orzeczenia. Zasadą jest, że nie sporządza się pisemnego uzasadnienia wyroku sądu I instancji. Wyrok ogłasza się ustnie, po czym przewodniczący lub jeden z członków składu orzekającego podaje ustnie najważniejsze powody wyroku (art. 418 § 3 k.p.k.). Od tej zasady ustawodawca przewidział dwa wyjątki, a mianowicie w przypadku zgłoszenia zdania odrębnego (art. 114 § 3 k.p.k.) oraz w odniesieniu do wyroku wydanego przez sąd wojskowy w I instancji, przy czym nie dotyczy to wyroku uwzględniającego wnioski, o których mowa w art. 335 § 1 lub 2 oraz art. 387 k.p.k. (art. 672 k.p.k.).

W przypadku, gdy żadna ze stron bądź jej przedstawiciel procesowy nie złoży wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie, wyrok uprawomocnia się i podlega wykonaniu. Mówimy w takim przypadku o prawomocności, skutkującej wytworzeniem stanu rzeczy osądzonej¹.

Złożenie wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku ma istotne znaczenie, albowiem skutkuje tym, iż orzeczenie bądź jego część nie stają się prawomocne. Istotna jest tu wola strony². Nie chodzi przy tym o sytuację, że strona jedynie chce odpis orzeczenia. W takim przypadku może uzyskać odpis orzeczenia w oparciu o art. 157 § 1 k.p.k. i nie ma to wpływu na uprawomocnienie się wyroku. W przypadku wątpliwości jaka była wola składającego wniosek, a został on złożony w terminie do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, należy zwrócić się do osoby, która złożyła wniosek o określenie w sposób niebudzący wątpliwości swojego stanowiska. Sporządzenie uzasadnienia z urzędu, przy wyroku warunkowo

¹ Por. M. Rogalski, *Zakaz ne bis in idem jako jedna z gwarancji praw człowieka w prawie karnym*, [w:] E. Dynia, C.P. Kłak (red.), *Europejskie standardy ochrony praw człowieka a ustawodawstwo polskie*, Rzeszów 2005, s. 391–392.

² Zob. S. Steinborn, *Prawomocność części orzeczenia w procesie karnym*, Warszawa 2011, s. 100.

umarzającym postępowanie wydany na wniosek prokuratora, nie zwalnia strony oraz pokrzywdzonego od złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia.

Zmiana art. 422 § 2 k.p.k., wprowadzona ustawą z dnia 27 września 2013 r.³ formułująca wymóg, że we wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku, czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, rodzi istotne konsekwencje. Ustawodawca w znaczący sposób poszerzył wprowadzony przez ustawę nowelizującą z dnia 10 stycznia 2003 r.⁴ wymóg polegający na obowiązku sprecyzowania zakresu podmiotowego wniosku.

Przepis art. 422 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 roku stawiający jedynie wymóg, aby wniosek nie pochodzący od oskarżonego wskazywał tego z oskarżonych, którego dotyczy powodował, że wniosek w sprawie jednoosobowej nie miał zasadniczo wpływu na zakres zaskarżenia wyroku. Strony nie były zobowiązane do wskazania we wniosku, w jakim zakresie chcą zaskarżyć wyrok. Wskazanie nawet przez stronę we wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, w jakim zakresie zamierza zaskarżyć wyrok, nie pozbawiało jej uprawnień do wniesienia apelacji w innym zakresie, tak szerszym jak i węższym niż wskazała to we wniosku⁵.

Po nowelizacji § 2 art. 422 k.p.k. ustawą z dnia 27 września 2013 r. obowiązującą od dnia 1 lipca 2015 roku, nałożenie na stronę obowiązku wskazania we wniosku, czy dotyczy całości wyroku, czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, skutkuje powiązaniem wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z zakresem jego zaskarżenia.

Uprzednio tylko w przypadku spraw wielopodmiotowych wskazanie we wniosku, że strona wnosi o sporządzenie uzasadnienia w odniesieniu do określonych oskarżonych skutkowało tym, że tylko co do nich mogła wnieść apelację, co do pozostałych oskarżonych wyrok uprawomocnił się⁶.

³ Ustawa z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 10 stycznia 2003 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy o świadku koronnym oraz ustawy o ochronie informacji niejawnych, Dz. U. z 2003 r., Nr 17, poz. 155 z późn. zm.

⁵ Zob. T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Artykuły 1–467*, t. I, 6 wyd., Warszawa 2014, s. 1390; P. Hofmański (red.), E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do artykułów 297–467*, t. II, 4 wyd., Warszawa 2011, s. 688–689; M. Cieślak, Z. Doda, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie postępowania karnego (I półrocze 1975 roku)*, „Pal.” 1976, nr 2, s. 60–61; M. Cieślak, Z. Doda, *Kierunki orzecznictwa SN 1980–1983*, s. 119–120.

⁶ Zob. uchwała SN z 25 marca 2004 r., I KZP 45/03, OSNKW 2004, Nr 4, poz. 38; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 kwietnia 2012 r., II AKz 211/12, KZS 2012, Nr 7–8, poz. 113.

Obecnie⁷ złożenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia w ograniczonym, nie tylko podmiotowo, ale i przedmiotowo, zakresie powoduje, że strona ta uzyskuje prawo do zaskarżenia wyroku apelacją wyłącznie w takim zakresie, w jakim żądała sporządzenia jego uzasadnienia⁸. Przyjmując należy, że złożenie wniosku o uzasadnienie w ograniczonym zakresie powoduje, że wyrok uzyskuje prawomocność w odniesieniu do tych rozstrzygnięć, co do których nie żądano uzasadnienia. W razie zatem zaskarżenia wyroku w zakresie szerszym niż żądano jego uzasadnienia, prezes sądu pierwszej instancji na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. winien odmówić przyjęcia takiej apelacji w zakresie, w jakim strona nie żądała sporządzenia uzasadnienia wyroku⁹.

Po nowelizacji regulacja przyjęta w art. 422 § 2 k.p.k. oznacza, że ustawodawca wprowadza podzielność wertykalną i horyzontalną uzasadnienia wyroku, a linia podziału przebiega wyłącznie między orzeczeniem o winie a orzeczeniem o karze i pozostałych konsekwencjach prawnych czynu.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 13 stycznia 2016 roku „prawidłowa interpretacja sformułowania „całość wyroku” w znaczeniu mu nadanym w zd. 1 § 2 art. 422 k.p.k. oznacza wszystkie rozstrzygnięcia zawarte w wyroku dotyczące danego oskarżonego, tj., co do wszystkich czynów mu zarzuconych – (zakres wertykalny), a także w zakresie winy oraz kary i innych konsekwencji prawnych czynu, immamentnie związanych z przypisaniem oskarżonemu winy i wymierzeniem określonej kary oraz środków karnych, przepadku i środków kompensacyjnych, a także orzeczenia o kosztach postępowania – (zakres horyzontalny)”¹⁰.

Złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku stanowi warunek *sine qua non* do zaskarżenia wyroku¹¹. Oczywiście nie można zapominać o regulacji art. 445 § 2 k.p.k., odnoszącej się do sytuacji, gdy strona w terminie 7 dni od ogłoszenia wyroku wniosła od razu apelację bez uprzedniego złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. W takim przypadku zastępuje ona wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, a jednocześnie stanowi zaskarżenie wyroku. Powyższe skutkuje tym, że wyrok nie uprawomocnia się, a apelacja podlega rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji. Uzasadnienie wyroku w takim

⁷ Nie zmieniło się to po nowelizacji ustawa z dnia 11 marca 2016 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2016 r., poz. 437.

⁸ Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 r., IV KZ 57/16, Legalis nr 1533440.

⁹ Zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2016 r., IV KZ 33/16, KZS 2016 nr 10, poz. 23.

¹⁰ Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 stycznia 2016 roku, II AKz 725/15, Prok. i Pr. 2016 nr 11, poz. 43, KZS 2016 nr 5, poz. 81.

¹¹ P. Hofmański (red.), E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do artykułów 297 – 467*, t. II, 4 wyd., Warszawa 2011, s. 687.

przypadku jest sporządzane, zaś po doręczeniu wyroku z uzasadnieniem strona, która wniosła apelację, może w terminie 14 dni od dnia doręczenia uzupełnić wniesioną apelację¹². W sytuacji, gdy strona apelację wniosła od wyroku sądu okresowego, to nie spełnia ona wymogu formalnego sporządzenia i podpisania przez adwokata lub radcę prawnego. Doręczając zatem opis wyroku z uzasadnieniem należy wezwać stronę w trybie art. 120 § 1 k.p.k. do uzupełnienia tego braku pod rygorem odmowy przyjęcia apelacji.

W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku w części odnoszącej się do niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie do rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu lub w części odnoszącej się do niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do tych tylko części wyroku, których wnioski dotyczy (art. 423 § 1a k.p.k.).

Sporządzenie przez sąd uzasadnienia w szerszym zakresie, niż wnosila o to strona, nie wpływa na uzyskanie przez wyrok prawomocności w części, w jakiej nie złożono wniosku o sporządzenie jego uzasadnienia. Strona nie uzyskuje uprawnienia do złożenia apelacji w szerszym zakresie przez sam fakt sporządzenia uzasadnienia wyroku w całości. Sąd ma możliwość, w świetle regulacji art. 423 § 1 a k.p.k. i art. 424 § 3 k.p.k., ograniczenia uzasadnienia wyroku, jest to jego uprawnienie, z którego może skorzystać bądź też nie. Nie można tego uprawnienia sądu wiązać z uprawnieniem strony, co do zakresu zaskarżenia wyroku. Znaczenie ma treść wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, a nie to, w jakim zakresie uzasadnienie zostało sporządzone.

Sporządzenie uzasadnienia w zakresie szerszym, niż wniosły o to strony może być również konsekwencją zwrócenia sądowi pierwszej instancji akt sprawy przez sąd odwoławczy w celu uzupełnienia uzasadnienia zaskarżonego wyroku (449a k.p.k.). Nie chodzi w tym przypadku o zmianę lub poprawienie nieprawidłowo sporządzonego uzasadnienia, tylko o uzupełnienie uzasadnienia w ramach, w jakich ono pierwotnie zostało sporządzone. Uzupełnienie powinno obejmować tylko te elementy, które mogą być pominięte w uzasadnieniu ze względu na skorzystanie z możliwości ograniczeń przewidzianych w przepisach art. 423 § 1a k.p.k. i 424 § 3 k.p.k.¹³

Regulacja art. 449a § 2 k.p.k. wskazuje, że do uzupełnienia uzasadnienia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sporządzania, doręczania i zaskarżania uzasadnienia wyroku. „Odpowiednie” stosowanie przepisów w za-

¹² Por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19 grudnia 2002 r., II AKz 488/02, KZS 2002, nr 12, poz. 38, LEX nr 76263.

¹³ Zob. P. Wiliński, S. Zablocki, *Uzupełnienie uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji w procesie karnym*, „PS” 2015, Nr 11–12, s. 54, D. Świecki, *Apelacja obrońcy i pełnomocnika po zmianach*, [w:] P. Wiliński (red.), *Obrońca i pełnomocnik w procesie karnym po 1 lipca 2015 r. Przewodnik po zmianach*, Warszawa 2015, s. 449.

kresie zaskarżania uzasadnienia oznacza, co do zasady, że tylko strona, która złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia będzie miała prawo zaskarżenia uzupełnionej części uzasadnienia. Należy jednak wziąć pod uwagę i sytuację, w której sąd odwoławczy, rozpoznając wniesioną apelację, dojdzie do przekonania, że zachodzą wątpliwości co do uchybień podlegających kontroli poza granicami zaskarżenia w odniesieniu do współoskarżonego (art. 435 k.p.k.). W sytuacji, gdy uzupełnione uzasadnienie nie dotyczy oskarżonego, który składał wniosek, nie będzie miał on *gravamen* do jego zaskarżenia. Nie można zgodzić się z poglądem prezentowanym w doktrynie¹⁴, że winno się doręczać uzupełnione uzasadnienie oskarżonemu, którego to uzasadnienie dotyczy, pomimo że uprzednio nie składał on wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Nadto, że będzie miał on prawo wywieść apelację co do tego uzasadnienia. Nie odbiega to od sytuacji, gdy tylko jeden oskarżony złoży wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia i jego doręczenie, a sąd sporządzi uzasadnienie w całości w zakresie wszystkich oskarżonych występujących w sprawie. W takim uzasadnieniu także mogą znaleźć się stwierdzenia i oceny krzywdzące w odczuciu oskarżonych, którzy nie składali wniosku o jego sporządzenie. Nie nabywają jednak oni przez to prawa do wniesienia apelacji co do uzasadnienia. Jak wskazano wcześniej, ograniczenie zakresu uzasadnienia jest prawem sądu, ale nie wpływa na uprawnienia stron do wnoszenia środka odwoławczego.

Pozytywnie należy ocenić zmiany z 2016 roku w zakresie trybu i terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie.

W dniu 15 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw¹⁵. Ustawą tą dokonano zmian w treści przepisów określających tryb doręczenia wyroków oraz składania wniosku o sporządzenie uzasadnienia (art. 100 § 3 k.p.k., art. 422 § 1 k.p.k.). Stan prawny w okresie od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. powodował wydłużanie się postępowania międzyinstancyjnego. Regulacja nakładająca obowiązek doręczania wyroku stronie, gdy nie była obecna przy jego ogłoszeniu powodowała, że strony niejednokrotnie celowo nie stawiły się na ogłoszenie wyroku. Informacje zaś o jego treści uzyskiwały bezpośrednio po jego ogłoszeniu w sekretariacie. Termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie biegł niezależnie od tego – od dnia doręczenia wyroku. Reguła doręczania wyroków od 15 kwietnia 2016 roku uległa odwróceniu. Według nowych uregulowań wyrok sądu I i II instancji podlega doręczeniu z urzędu tylko w jednym przypadku, tj. wtedy, gdy oskarżony w dacie ogłoszenia wyroku

¹⁴ Zob. D. Świeck, [w:] J. Skorubka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, 2 wyd., Warszawa 2016, s. 1127.

¹⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 437.

był pozbawiony wolności, nie miał obrońcy, a pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na rozprawę, na której ogłoszono wyrok, nie został na nią doprowadzony (art. 100 § 3 k.p.k., art. 422 § 1i § 2a k.p.k.).

Należy stwierdzić, że bardziej trafne było rozwiązanie w stanie prawnym obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 roku. Przepis art. 422 § 2 k.p.k. stanowił, że „dla oskarżonego pozbawionego wolności, który nie ma obrońcy i nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku, termin wymieniony w § 1 biegnie od daty doręczenia mu wyroku”.

Zgodnie z przepisem art. 422 § 2a k.p.k., bieg terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia od daty doręczenia oskarżonemu wyroku, wymaga kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek: oskarżony jest pozbawiony wolności, nie ma obrońcy, i nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku, pomimo że złożył wniosek o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym został ogłoszony wyrok. W przypadku zatem, gdy oskarżony nie ma obrońcy i nie złożył wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, termin do złożenia wniosku biegnie od daty ogłoszenia wyroku, o którego treści oskarżony nie wie. Postulować należy powrót do rozwiązania obowiązującego do 1 lipca 2015 roku jako zapewniającego lepsze gwarancje dla ochrony praw oskarżonego.

Inaczej należy ocenić sytuację, gdy oskarżony ma obrońcę niezależnie od tego, czy obrońca był na ogłoszeniu wyroku i czy zawiadomił o jego treści oskarżonego. W takim przypadku zaniechanie przez obrońcę przekazania oskarżonemu informacji o treści wyroku i uzgodnienia kwestii związanych z jego zaskarżeniem, co prawda nie wstrzymuje biegu zawitego terminu przysługującego oskarżonemu do osobistego złożenia wniosku, ale traktowane będzie jako przyczyna od oskarżonego niezależna w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k., uzasadniająca przywrócenie terminu do złożenia wniosku¹⁶.

Na tle nowelizacji ustawą z 2013 roku i ustawą z 2016 roku zrodziły się problemy, którą z ustaw należy stosować do spraw, które wpłynęły do sądów przed 1 lipca 2015 roku. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 czerwca 2016 r., sygn. III KZ 39/16¹⁷ wypowiedział pogląd, że przepisy nowe, czyli wprowadzone ustawą z 2016 r., będą określały tok postępowania także do tych postępowań, które zostały wszczęte przed dniem 1 lipca 2015 r. Także w piśmiennictwie taki pogląd został wypowiedziany, przy czym jako podstawę takiego poglądu przyjęto rezultat wynikający z zastosowania wnioskowania *a contrario* z treści przepisu art. 25 ust. 1 ustawy z 2016 r.¹⁸ Rezultatem takiego poglądu było przyjęcie, że wprowadzone ustawą z 2016 r. nowe regu-

¹⁶ Zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 kwietnia 2017 r., V KZ 12/14, Legalis nr 1591442; z dnia 14 grudnia 2016 r., III KK 411/16, Legalis nr 1538044.

¹⁷ Legalis nr 1508325.

¹⁸ D. Świecki, [w:] D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian 2016*, Warszawa 2016, s. 706.

ły doręczania wyroku (na wniosek złożony w terminie 7 dni od ogłoszenia wyroku; wyjątek przewidziano tylko w jednej sytuacji – art. 422 § 2a k.p.k.) obejmują także te procesy, które zostały wszczęte przed dniem 1 lipca 2015 r., przeszły przez fazę tzw. kontradiktoryjnego procesu (stan prawny w okresie od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r.), a wyrok został ogłoszony już po dniu 14 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że wobec zmiany „reguł gry” w toku procesu, zasada lojalności procesowej wymaga poinformowania stron o nowych zasadach doręczania wyroku, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia korzystania z prawa do jego zaskarżenia.

Stanowisko przeciwne wyrażone zostało w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., sygn. IV KZ 38/16¹⁹. W uzasadnieniu tego postanowienia podkreślono, że ustawa z 2016 r. nie derogowała żadnego z przepisów przejściowych ustawy z 2013 r., w tym art. 27 tej ustawy. Przepis ten stał się częścią systemu prawnego i jego usunięcie może nastąpić tylko poprzez formalne uchylene. Przepis art. 27 ustawy z dnia 27 września 2013 r., który dotyczy tak kinetyki, jak i statyki procesu, nadal zatem obowiązuje. Sąd Najwyższy stwierdził ponadto, że ustawa z dnia 11 marca 2016 r. mogła określać reguły intertemporalne w odniesieniu do dwóch stanów prawnych, tj. poprzedniego i nowego, nie mogła natomiast regulować kwestii, które były już rozwiązane przez przepisy przejściowe ustawy z 2013 r. Dodatkowo zauważono, że wnioskowanie *a contrario* w odniesieniu do wykładni art. 25 ust. 1 ustawy z marca 2016 r. nie może być stosowane ze względu na sprzeczny z zasadami rzetelnego procesu, nieracjonalny i niesprawiedliwy dla stron rezultat tego wnioskowania, który nadto nie uwzględnia konstytucyjnej zasady poszanowania praw niewadliwie nabytych. Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, Sąd Najwyższy nie zaaprobował stanowiska zawartego w postanowieniu z dnia 22 czerwca 2016 r., sygn. III KZ 39/16 i uznał, że doręczenie wyroku ogłoszonego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, po dniu 14 kwietnia 2016 r. w procesie wszczętym przed dniem 1 lipca 2015 r., następuje według przepisów zawartych w ustawie z dnia 27 września 2013 r. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, że w tych postępowaniach, aż do prawomocnego ich zakończenia, należy z urzędu doręczać wyroki tym stronom, które nie były obecne przy ich ogłaszaniu (art. 100 § 3 k.p.k. w brzmieniu z 1 lipca 2015 r.).

W konsekwencji powstałych rozbieżności Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów podjął uchwałę²⁰ przyjmując, że „w sprawach prowadzonych po dniu 14 kwietnia 2016 r., w których akt oskarżenia, wniosek o wyda-

¹⁹ Legalis nr 1533199.

²⁰ Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 10/16, <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/Orzeczenia3/1%20KZP%2010-16.pdf>, (data dostępu: 20.06.2017).

nie wyroku skazującego, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania lub wnioski o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego skierowano do sądu przed dniem 1 lipca 2015 r., zastosowanie znajdują przepisy regulujące przebieg postępowania karnego wprowadzone przez ustawę z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2016 r., poz. 437, a więc – co do zasady – przepisy nowe”. Uchwale nadano moc zasady prawnej.

Nowelizacje regulacji odnoszących się do wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku z 2013 i 2016 roku wpływały w istotny sposób na szybkość postępowania. Nowelizacja § 2 art. 422 k.p.k. ustawą z dnia 27 września 2013 r. obowiązującą od dnia 1 lipca 2015 roku, nakładająca na stronę obowiązek wskazania, czy dotyczy całości wyroku, czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych, skutkuje przyspieszeniem czynności sądu związanych ze sporządzeniem uzasadnienia. Odnosi się to w szczególności do spraw, w których oskarżonemu zarzuca się popełnienie wielu przestępstw lub też, gdy w sprawie występuje wielu oskarżonych. Sporządzenie całościowego uzasadnienia w takiej sprawie jest pracochłonne i czasochłonne. W sytuacji zaś, gdy strony zamierzają zaskarżyć wyrok tylko w zakresie niektórych rozstrzygnięć, sporządzenie pełnego uzasadnienia jest zbędne.

Wprowadzony zaś tą samą ustawą z dnia 27 września 2013 r. obowiązek doręczania wyroku stronie, która nie była obecna przy jego ogłoszeniu, powodował w znaczący sposób wydłużanie postępowania. Powrót do zasady, że termin zawity do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku biegnie od daty ogłoszenia wyroku, za wyjątkiem przypadku przewidzianego w § 2a art. 422 k.p.k., należy uznać za słuszny. Należy jednak postulować, aby ustawodawca w odniesieniu do oskarżonych pozbawionych wolności powrócił do regulacji zawartej w § 2 art. 422 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 roku jako bardziej precyzyjnej i dającej lepsze gwarancje ochrony praw oskarżonego w zakresie zaskarżania wyroku.

Bibliografia

- Cieślak M., Z. Doda, *Kierunki orzecznictwa SN 1980–1983*.
Cieślak M., Z. Doda, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie postępowania karnego (I półrocze 1975 roku)*, „Pal.” 1976, nr 2.
Grzegorzczak T., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Artykuły 1 – 467*, t. I, 6. wyd., Warszawa 2014.
Hofmański P. (red.), Sadzik E., Zgryzek K., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do artykułów 297 – 467*, t. II, 4 wyd., Warszawa 2011.

- Rogalski M., *Zakaz ne bis in idem jako jedna z gwarancji praw człowieka w prawie karnym*, [w:] E. Dynia, C.P. Klak (red.), *Europejskie standardy ochrony praw człowieka a ustawodawstwo polskie*, Rzeszów 2005.
- Steinborn S., *Prawomocność części orzeczenia w procesie karnym*, Warszawa 2011.
- Świecki D., [w:] J. Skorubka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, 2 wyd., Warszawa 2016.
- Świecki D., [w:] D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian 2016*, Warszawa 2016.
- Świecki D., *Apelacja obrońcy i pełnomocnika po zmianach*, [w:] P. Wiliński (red.), *Obrońca i pełnomocnik w procesie karnym po 1 lipca 2015 r. Przewodnik po zmianach*, Warszawa 2015.
- Wiliński P., S. Zabłocki, *Uzupełnienie uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji w procesie karnym*, „PS” 2015, Nr 11–12.

Summary

Application for the preparation of the judgment of the course of the court and instance with regard to changes of the Criminal Code

Keywords: application for justification of the sentence, appeal, scope of appealing, validity of the judgment

The author discusses the problems of linking the application for the justification of the judgment with the scope of its appeal against the background of amendments to the Code of Criminal Procedure. The request to prepare in writing and to provide the justification of the judgment is of particular importance in the criminal trial, it opens the way to appeal against the decision. Changes in the regulation, in particular the wording of art. 422 § 2 k.p.k. cause that this activity is even more important to shape the boundaries of the case in the appeal instance than the previous one. Submission of an application for justification of the judgment partly gives the court the power to limit the scope of justification.